

Szanse, korzyści, rozwój

Program Leonardo da Vinci dla szkół wyższych

Program Leonardo da Vinci jest jednym z komponentów programu edukacyjnego Unii Europejskiej „Uczenie się przez całe życie” (obok takich programów jak Erasmus, Comenius, Grundtvig i Program Międzysektorowy).

Ma on na celu wspieranie działań, które przyczyniają się do podnoszenia umiejętności i kwalifikacji zawodowych uczestników programu, a zatem zwiększania ich szans na rynku pracy oraz ułatwiania im rozwoju zawodowego i osobistego. Wspiera też innowacyjne podejścia w działaniach związanych z edukacją i szkoleniem zawodowym, a także kładzie nacisk na szukanie rozwiązań, które przyczyniłyby się do ulepszania systemów kształcenia i dopasowania ich do potrzeb rynku pracy.

Projekty realizowane w ramach programu Leonardo da Vinci mają charakter międzynarodowy. W zależności od rodzaju działań i grupy docelowej realizowanych jest kilka rodzajów projektów.

Projekty mobilności

Projekty mobilności skierowane są do uczniów, absolwentów i pracowników, a także osób poszukujących pracy ze wszystkich grup zawodowych. Polegają one na organizowaniu wyjazdów do innych krajów Unii Europejskiej w celu zdobywania oraz doskonalenia wiedzy i umiejętności zawodowych w trakcie staży bądź podczas wymiany doświadczeń. Projekty te przyczyniają się do zwiększenia otwartości i elastyczności uczestników poprzez możliwość pracy w innych krajach europejskich. Pozwalają doskonalić umiejętności według nowoczesnych standardów oraz umożliwiają zapoznanie się z rozwiązaniami stosowanymi w innych krajach. Osoby biorące udział w projektach mają szansę na rozwijanie i pogłębianie wiedzy o różnicach międzykulturowych oraz praktyczną naukę języków obcych.

Głównym założeniem tego typu projektów jest połączenie teorii z praktyką i zbliżenie kształcenia zawodowego do wymagań rynku pracy. Wyróżniamy trzy typy projektów mobilności:

- staże dla osób w trakcie wstępnego kształcenia zawodowego (IVT),
- staże dla pracowników, absolwentów i osób poszukujących pracy (PLM),
- wymiany doświadczeń dla osób odpowiedzialnych za szkolenia zawodowe lub rozwój zasobów ludzkich (VETPRO).

Projekty partnerskie

Projekty partnerskie to przedsięwzięcia prowadzone na niewielką skalę, które są ściśle związane z kształceniem i szkoleniem zawodowym. Zakładają aktywny udział osób szkolonych i są zorientowane

na twórczą współpracę pomiędzy partnerami. Rezultaty projektu partnerskiego mogą być przedstawione w formie opisowej lub materialnej, na przykład jako wspólny raport, konferencja, płyta CD czy też koncepcja szkoleniowa w jakiejś dziedzinie kształcenia zawodowego itp. W projektach tych niezwykle ważny jest udział różnorodnych partnerów – nie tylko szkół zawodowych i technicznych, ale również: przedsiębiorstw, partnerów społecznych, instytucji szkoleniowych i doradczych, decydentów z zakresu kształcenia i szkolenia zawodowego na szczeblu lokalnym, regionalnym i krajowym. Projekty partnerskie polegają przede wszystkim na wymianie doświadczeń pomiędzy instytucjami zajmującymi się szeroko rozumianym kształceniem i doskonaleniem zawodowym. Kluczową rolę pełnią tu wzajemne wizyty składane w instytucjach partnerskich.

Projekty transferu innowacji

Kolejną grupę stanowią projekty transferu innowacji, które mają za zadanie podniesienie jakości i atrakcyjności systemów kształcenia i szkolenia zawodowego poprzez przenoszenie innowacyjnych rozwiązań oraz ich dostosowanie do potrzeb nowych grup odbiorców lub sektorów. Rezultatami projektów transferu innowacji mogą być: nowoczesne produkty szkoleniowe, programy nauczania, moduły szkoleniowe, materiały dydaktyczne, innowacyjne metody nauczania, narzędzia do oceny umiejętności i kwalifikacji zawodowych, narzędzia do badania potrzeb szkoleniowych, jak również ukierunkowane zawodowo materiały do nauki języków obcych (podręczniki, sylabusy).

Kolejna z serii broszur pod wspólnym tytułem: „Szanse, korzyści, rozwój...” przeznaczona jest dla przedstawicieli szkół wyższych. Pragniemy w niej przedstawić Państwu możliwości finansowania różnorodnych działań, jakie oferuje uczelniom program Leonardo da Vinci – począwszy od organizacji zagranicznych staży zawodowych dla absolwentów, przez wymiany doświadczeń dla kadry dydaktycznej, po międzynarodową współpracę z instytucjami z krajów europejskich. Publikację tę stworzyliśmy z myślą o uczelniach, które nie korzystały jeszcze z możliwości, jakie daje program, a mają potencjał i potrzebę realizowania przedsięwzięć związanych z kształceniem i szkoleniem zawodowym.

Różnorodność pomysłów i działań podejmowanych w ramach programu jest ogromna, a korzyści płynące z realizacji międzynarodowych projektów zarówno dla osób biorących w nich udział, jak i dla samych uczelni są nie do przecenienia. Pragniemy więc przedstawić Państwu przykłady doświadczeń szkół wyższych działających na obszarze całego kraju, które w ostatnich latach uzyskały dofinansowanie i z powodzeniem zrealizowały interesujące projekty w ramach programu Leonardo da Vinci.

Na przykładzie projektów **Akademii Ekonomicznej im. Karola Adamickiego w Katowicach** oraz **Pomorskiej Akademii Medycznej w Szczecinie** przedstawimy Państwu przedsięwzięcia przygotowane z myślą o absolwentach, którzy po uzyskaniu dyplomu coraz częściej szukają wsparcia ze strony uczelni i możliwości wyjazdu na zagraniczną praktykę zawodową. Uczelnie często korzystają z możliwości dofinansowania praktyk zagranicznych dla swoich studentów w ramach programu Erasmus. Podobne staże i praktyki mogą one organizować także dla absolwentów – i to nie tylko swoich – w ramach programu Leonardo da Vinci. Ponadto program ten umożliwia organizację staży dla pracowników zarówno dydaktycznych, jak i administracyjnych, szkół wyższych.

Przedstawimy też projekt **Uniwersytetu Rolniczego im. Hugona Kołłątaja w Krakowie**, który skorzystał z możliwości dofinansowania zagranicznej wymiany doświadczeń pracowników dydaktyczno-naukowych. W ramach przedsięwzięć tego typu możliwe jest podnoszenie kwalifikacji kadry dydaktycznej oraz osób odpowiedzialnych za rozwój zasobów ludzkich – a więc np. pracowników biur karier, doradców zawodowych, osób organizujących praktyki zawodowe. W ramach projektów wymiany doświadczeń mogą oni zyskać bezcenną, praktyczną wiedzę o metodach pracy ich kolegów w innych krajach.

W broszurze znajdą Państwo także przykłady projektów wielostronnych podejmowanych przez uczelnie wraz z partnerskimi instytucjami z Europy. W projekcie partnerskim koordynowanym

przez Wyższą Szkołę Biznesu – National Louis University z Nowego Sącza, w ramach współpracy instytucji z wielu krajów, powstają materiały podsumowujące stan współczesnej wiedzy na temat wykorzystania nowych technologii w procesie nauczania. W ramach projektów transferu innowacji zrealizowanych przez Uniwersytet Jagielloński, Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu oraz Akademię Ekonomiczną im. Karola Adamieckiego w Katowicach do nowych potrzeb przystosowane zostały istniejące programy szkoleniowe bądź narzędzia dydaktyczne czy też inne produkty mające wpływ na podniesienie jakości, skuteczności bądź atrakcyjności kształcenia zawodowego. Projekty wielostronne skutecznie zachęcają uczestniczące w nich uczelnie do przeformułowania metod nauczania i ukazują możliwości zastosowania innowacyjnych rozwiązań, z powodzeniem wykorzystywanych w innych krajach.

Mamy nadzieję, że przedstawione możliwości działań oraz zawarte opinie i spostrzeżenia osób uczestniczących w różnorodnych przedsięwzięciach będą dla Państwa źródłem nowych pomysłów i ułatwią przygotowanie własnych, dobrych projektów, których koszty będą mogły być w znacznym stopniu bądź całkowicie sfinansowane przez program Leonardo da Vinci.

Zespół programu Leonardo da Vinci

Korzyści, jakie uczelnie, ich pracownicy oraz absolwenci mogą odnieść dzięki realizacji projektów w ramach programu Leonardo da Vinci:

- nawiązanie kontaktów i współpracy z uczelniami z zagranicy
- nawiązanie kontaktów i współpracy z zagranicznymi przedsiębiorstwami
- wymiana doświadczeń, poglądów i dobrych praktyk
- poznanie praktycznych rozwiązań stosowanych na europejskich uczelniach oraz w innych organizacjach i instytucjach
- możliwość przeniesienia nowoczesnych rozwiązań i standardów na grunt własnej uczelni (podniesienie jakości świadczonych usług)
- możliwość współpracy w międzynarodowym partnerstwie nad nowymi rozwiązaniami w zakresie szkolenia i doskonalenia zawodowego
- zdobycie nowych kwalifikacji zawodowych na europejskim rynku pracy
- doskonalenie umiejętności zawodowych według nowoczesnych europejskich standardów
- zwiększenie kompetencji językowych, szczególnie w zakresie specjalistycznego słownictwa związanego z wykonywaną pracą zawodową
- zwiększenie elastyczności i otwartości dzięki międzynarodowej współpracy z europejskimi partnerami
- zdobycie certyfikatów potwierdzających wiedzę i umiejętności nabyte podczas wyjazdu
- zwiększenie motywacji do dalszego kształcenia i podnoszenia kwalifikacji zawodowych
- zwiększenie samooceny i pewności siebie uczestników
- zwiększenie szans uczestników na rynku pracy
- zwiększenie tolerancji i otwartości na inne kultury.

Absolwenci na międzynarodowym rynku pracy III

Akademia Ekonomiczna im. Karola Adameckiego od lat realizuje projekty skierowane do absolwentów. Ze środków programu Leonardo da Vinci nie można finansować projektów dla studentów, są oni bowiem objęci wsparciem programu Erasmus. Istnieje jednak możliwość organizacji staży zagranicznych dla absolwentów szkół wyższych, jako osób znajdujących się już na rynku pracy.

Dominika Janik, koordynator projektów:

Projekt pt. „Absolwenci na międzynarodowym rynku pracy III” jest kolejną edycją naszych działań skierowanych do absolwentów. Pomysł na jego zrealizowanie narodził się w momencie, kiedy zauważyliśmy, jak często studenci ostatniego roku studiów przychodzą do Biura Współpracy Międzynarodowej Akademii i pytają o możliwość wyjazdu w celu odbycia zagranicznego stażu. Stwierdziliśmy, że skoro zainteresowanie jest tak duże, warto stworzyć tym osobom szansę na odbycie praktyk za granicą, po zakończeniu przez nich studiów. Z początku postanowiliśmy zorganizować je dla dziesięciu osób. Pomysł sprawdził się w stu procentach. Uznaliśmy więc, że jeśli istnieje zainteresowanie praktykami wśród osób kończących studia, warto zwiększyć liczbę miejsc i placówek przyjmujących polskich absolwentów na staż, jednocześnie nie ograniczając się do organizowania staży wyłącznie dla absolwentów naszej uczelni.

W trzeciej edycji projektu wzięli udział absolwenci publicznych uczelni ekonomicznych województwa śląskiego, różnych specjalizacji: administracji, marketingu, finansów i public relations. Sześciomiesięczne staże odbywały się w czternastu firmach z pięciu europejskich krajów: Belgii, Niemiec, Hiszpanii, Wielkiej Brytanii i Irlandii.

Partnerami w projekcie były instytucje, które znamy już od dawna i z którymi już wcześniej współpracowaliśmy przy okazji realizacji innych przedsięwzięć. Dołączyliśmy także nowe podmioty, które odszukaliśmy w bazie kontaktów naszego Biura Współpracy Międzynarodowej. Z zawarciem współpracy w ramach projektu nie było najmniejszego problemu. Zarówno duże firmy o zasięgu globalnym, jak np. Siemens, jak również małe, w których pracuje zaledwie kilka osób, były zainteresowane uczestnictwem w tym przedsięwzięciu i przyjęciem na staż polskich absolwentów. Oferta skierowana do osób wyjeżdżających była więc bardzo szeroka.

Nawiązanie współpracy uczelni z podmiotami funkcjonującymi na rynku pracy jest w moim przekonaniu niezmiernie ważne. Świat nauki powinien zbliżać się do świata pracy. Ten projekt zdecydowanie to umożliwia. Dla uczelni istotne jest także promowanie kompetencji polskich absolwentów wśród pracodawców Unii Europejskiej i propagowanie przejrzystości oraz wzajemnej uznawalności wykształcenia.

Dagmara Cedro, uczestniczka projektu (SLASK, Barcelona):

Odbyłam staż w Barcelonie i była to najlepsza decyzja, jaką mogłam podjąć po ukończeniu studiów. Poznałam od podszewki miasto z kilkusetletnią historią, gdzie łączą się kultury wielu narodowości. Doświadczenie zdobyte w firmie hiszpańskiej dowartościowało mnie. Potrafię poruszać się w środowiskach zróżnicowanych kulturowo i spoglądać na wiele spraw globalnie. Nie jestem już tylko Polką. Jestem Europejką w pełnym znaczeniu tego słowa. Było warto i bez wahania powtórzyłabym wszystko jeszcze raz.

Katarzyna Rzewódzka, uczestniczka projektu (Adecco, Dublin):

Możliwość wyjechania na praktykę zawodową oceniam jako jedną z najlepszych rzeczy, które przytrafiły mi się w życiu. Miałam okazję poznać ciekawych ludzi, od których bezpośrednio pozyskiwałam wiedzę. To była też niesamowita przygoda. Na początku był stres, ale za chwilę całkiem dobrze radziłam sobie w nowych sytuacjach. Z każdym tygodniem było lepiej, ciekawiej. Niewątpliwym plusem wyjazdu była możliwość podszkolenia znajomości języka obcego. To później zaowocowało znalezieniem dobrej pracy w Polsce. Oby więcej takich programów.

Eugenia Gusińska, uczestniczka projektu (Euroshareholders, Bruksela):

Te praktyki pozwoliły mi nie tylko podwyższyć poziom znajomości języka obcego, ale także otrzymać niezbędną wiedzę dla rozpoczęcia przyszłej pracy w firmie międzynarodowej w Polsce. Myślę, że takie programy jak Erasmus czy Leonardo da Vinci są niezbędne, gdyż stwarzają możliwość zobaczenia, jak się studiuje czy pracuje w różnych zakątkach Europy. Taka wiedza bardzo pomaga później w życiu codziennym oraz w znalezieniu pracy w środowisku międzynarodowym.

Dominika Janik
koordynator projektów

Dyskryminacja płci na rynku pracy

„Dyskryminacja płci na rynku pracy” to inny projekt realizowany przez Akademię Ekonomiczną z Katowic. Międzynarodowy zespół, w którego skład wchodzi firmy i instytucje z pięciu europejskich krajów, koncentruje się na zagadnieniach związanych z poprawą sytuacji kobiet na rynku pracy we wszystkich krajach partnerskich projektu. Celem wspólnego przedsięwzięcia jest podwyższanie świadomości społecznej w tym zakresie, a w szczególności promowanie dobrych praktyk związanych z pracą kobiet zatrudnianych w małych i średnich przedsiębiorstwach oraz zmiana nastawienia firm sektora MŚP wobec kwestii zatrudniania kobiet.

Borys Budka, koordynator projektu:

Projekt dotyczy zagadnień związanych z zatrudnianiem kobiet w małych i średnich przedsiębiorstwach. W Polsce dyskryminacja pracowników ze względu na narodowość czy pochodzenie etniczne praktycznie nie występuje. Z uwagi na fakt, iż tworzymy społeczeństwo w miarę pod tym względem jednolite, obszar, w którym dyskryminacja jest najbardziej wyraźna, dotyczy wieku i płci pracowników. Stąd zrodził się pomysł, by zająć się szerzej tymi zagadnieniami, a także połączyć ze sobą teorię i praktykę – świat nauki i świat biznesu, gdzie faktycznie problem ten jest zauważalny.

Nasze partnerstwo powstało bez większych problemów i funkcjonuje bez zarzutów. W Akademii Ekonomicznej mamy bardzo dobrze działające Biuro Programów i Współpracy Międzynarodowej, które dysponuje szeroką bazą kontaktów. Dość szybko więc udało nam się dobrać odpowiednich partnerów, z którymi rozpoczęliśmy współpracę nad realizacją projektu. Ich dobór nie był przypadkowy, choć to czasem niewielkie podmioty działające w różnych dziedzinach.

Wspólnie z partnerami ustaliliśmy, że skoncentrujemy swe działania na wskazaniu wszelkich możliwych korzyści, jakie wiążą się z zapewnieniem możliwości rozwoju zawodowego zarówno dla samych kobiet, jak i ich pracodawców. Ustaliliśmy, że najlepszą formą ich przekazania szerszemu gronu odbiorców będzie pokazanie dobrych wzorców i istniejących rozwiązań funkcjonujących w tych pięciu krajach. Zebranie tych informacji i doświadczeń od kobiet oraz przedsiębiorców z kilku europejskich państw powinno stanowić próbę usystematyzowania oczekiwań kobiet wobec potencjalnych pracodawców.

Przeprowadzona została analiza sytuacji dotyczącej kwestii zatrudniania kobiet w poszczególnych krajach partnerskich. W każdym z krajów uczestniczących w projekcie odbyły się badania ankietowe kobiet aktywnych zawodowo oraz wkraczających lub powracających na rynek pracy. Celem tych badań było poznanie opinii ankietowanej grupy na temat dobrych praktyk, upowszechniania zasad równego traktowania w zatrudnieniu oraz ułatwień, które mogą stworzyć kobietom pracodawcy.

Borys Budka, koordynator projektu:

Osoby biorące udział w ankietach chętnie dzieliły się swoimi doświadczeniami, a rezultaty badań były podobne we wszystkich krajach. Istotny okazał się zarówno elastyczny czas pracy, jak i zagwarantowanie opieki nad dzieckiem czy też możliwość wykonywania części pracy w domu. Analogiczne badania ankietowe przeprowadzono wśród przedstawicieli pracodawców sektora małych i średnich przedsiębiorstw. Niestety, w tym przypadku bardzo często pracodawcy wskazywali, że największą barierą uniemożliwiającą wprowadzanie ułatwień dla kobiet wykonujących pracę jest aspekt ekonomiczny. Pracodawcy, zwłaszcza sektora MŚP, nie mają dostatecznych środków na dodatkowe świadczenia i dlatego nie wychodzą poza minima gwarantowane przez powszechnie obowiązujące przepisy prawa pracy.

Kolejny etap projektu zakłada przeprowadzenie warsztatów z udziałem kobiet oraz przedstawicieli pracodawców, które stanowiąby przestrzeń dla wspólnego podzielenia się sugestiami i doświadczeniami w zakresie tzw. dobrych praktyk. Efektem warsztatów ma być również stworzenie modułu szkoleniowego. Ten otwarty produkt będzie dostępny dla wszystkich instytucji szkoleniowych oraz pracodawców. Ma on przyczynić się do uświadomienia pozytywnych wartości i kwestii dotyczących równości płci oraz przekazania podstawowych informacji adresowanych do kobiet dotyczących ich praw w zakresie zatrudnienia.

Borys Budka, koordynator projektu:

Z naszego produktu będą mogły korzystać zarówno ośrodki szkolenia zawodowego, jak i uczelnie. Będzie to moduł szkoleniowy przeznaczony do przeprowadzenia warsztatów związanych z zagadnieniami dotyczącymi kwestii dyskryminacji. Chcemy, by obejmował on zarówno blok prawny, jak i szkolenia bardziej miękkie dotyczące m.in. umiejętności zaprezentowania się na rynku pracy, poszukiwania użytecznych informacji na temat zatrudnienia czy samodzielnego podejmowania działalności gospodarczej. Powstanie także moduł szkoleniowy adresowany do pracodawców oraz trenerów w instytucjach kształcenia i szkolenia zawodowego przybliżający im zagadnienia związane z dyskryminacją na rynku pracy.

Odrębnym efektem projektu będzie poradnik wydany w języku angielskim i zawierający dobre praktyki, a opracowany na podstawie doświadczeń uczestników projektu w poszczególnych krajach. Publikacja ta będzie skierowana do pracodawców z sektora małych i średnich przedsiębiorstw, a także do kobiet, które dzięki zapoznaniu się z nią poszerzą swoją wiedzę na temat kwestii związanych z zatrudnieniem oraz z możliwościami prawnymi, które im przysługują.

Borys Budka
koordynator projektu

Nowoczesne kształcenie akademickie w zakresie go

Wydział Inżynierii Środowiska i Geodezji Uniwersytetu Rolniczego im. Hugona Kołłątaja w Krakowie od dłuższego czasu prowadzi ożywioną współpracę z ośrodkami europejskimi odpowiedzialnymi za rozwój obszarów wiejskich. Żywa wymiana myśli między instytucjami w kraju i za granicą skłoniła partnerów do nawiązania współpracy w ramach programu Leonardo da Vinci.

Projekt wymiany doświadczeń zatytułowany: „Nowoczesne kształcenie akademickie w zakresie gospodarki wodno-ściekowej na obszarach wiejskich” miał na celu udoskonalenie jakości kształcenia zawodowego na wydziale na wszystkich poziomach studiów, a także zacieśnianie współpracy międzynarodowej wydziału z niemieckimi przedsiębiorcami, organizacjami pozarządowymi i instytucjami państwowymi.

Jacek Pijanowski, koordynator projektu:

Był to nasz pierwszy projekt realizowany w ramach programu Leonardo da Vinci. Podjęliśmy działania mające na celu zapoznanie się przez uczestników z różnymi mechanizmami administracyjno-prawnymi, stosowanymi przez naszych sąsiadów, dotyczącymi gospodarki wodno-ściekowej na obszarach wiejskich. Odwiedziliśmy zarówno ministerstwo rolnictwa, jak i inne ważne urzędy, które odpowiadają za gospodarkę wodną i ściekową. Interesowało nas podzielenie się doświadczeniami z niemieckim partnerem i poszerzenie naszej wiedzy dotyczącej problemu ochrony przed powodzią. Chcieliśmy dowiedzieć się, jak nasi partnerzy radzą sobie w sytuacji zagrożenia powodziowego oraz w trakcie ostrzegania przed zbliżającą się powodzią. To się udało. Podczas tego wyjazdu uzyskaliśmy bardzo cenne informacje. Stosowane w Niemczech rozwiązania obejmują wiele interesujących, pomocnych mechanizmów, które dobrze sprawdzają się i funkcjonują, jak np. stworzony tam permanentny system internetowy monitoringu zagrożenia powodziowego. To był dla nas ważny impuls. Zorganizowaliśmy projekt obejmujący pięciodniowe szkolenia przeznaczone dla osób, które odpowiadają u nas w kraju za ten system.

spodarki wodno-ściekowej na obszarach wiejskich

Partnerem krakowskiego Uniwersytetu Rolniczego było Ministerstwo Rolnictwa, Środowiska i Przyrody Turynii. W projekcie wzięło udział trzydziestu pracowników dydaktyczno-naukowych, którzy podczas spotkań w kilkunastu instytucjach partnerskich Turynii mieli okazję wymienić się doświadczeniami, skonfrontować wiedzę teoretyczną z praktyką w Niemczech, a także udoskonalić swój warsztat dydaktyczny. Zapoznanie z praktycznymi działaniami na rzecz realizacji Ramowej Dyrektywy Wodnej UE poprzez poznanie konkretnych przykładów nowoczesnych rozwiązań, technologii itp., a także konfrontacja z warsztatem i metodologią pracy dydaktycznej pracowników szkół wyższych w Turynii miały znaczący wpływ na podniesienie kwalifikacji zawodowych uczestników. Obecnie uczelnia realizuje z powodzeniem kolejne projekty w programie Leonardo da Vinci.

Jacek Pijanowski, koordynator projektu:

Moim zamierzeniem było nawiązanie kontaktu z jedną z najlepszych instytucji w Europie, która może pochwalić się naprawdę innowacyjnymi osiągnięciami dotyczącymi rozwoju obszarów wiejskich i ochrony przed powodzią. Osobiste kontakty z jej przedstawicielami doprowadziły do nawiązania partnerstwa w ramach programu Leonardo da Vinci. Idea, by skonfrontować naszych naukowców i dydaktyków odpowiadających za kształcenie akademickie i rozwój nowej kadry z praktyką, i to w najlepszym wydaniu europejskim, była trafionym pomysłem.

Jacek Pijanowski
koordynator projektu

VELE – Międzynarodowe partnerstwo na rzecz rozwoju

Szkoła Biznesu z Nowego Sącza ma już kilkuletnią tradycję w realizacji projektów wspieranych przez program Leonardo da Vinci. Już w poprzedniej fazie programu uczelnia realizowała projekty pilotażowe obejmujące międzynarodowe działania m.in. w obszarze podnoszenia umiejętności menedżerów i pracowników małych i średnich przedsiębiorstw za pomocą innowacyjnych metod i przy zastosowaniu nowoczesnych technologii.

Po bogatych doświadczeniach wyniesionych z wcześniejszych przedsięwzięć uczelnia przystąpiła do współpracy międzynarodowej w ramach kolejnego projektu. „VELE – Międzynarodowe partnerstwo na rzecz rozwoju środowiska kształcenia przez rozrywkę” to projekt partnerski, którego pomysłodawcą i koordynatorem jest Wyższa Szkoła Biznesu – National Louis University z Nowego Sącza.

Konrad Waszkiewicz, koordynator projektu:

Współpraca rozpoczęła się w 2008 roku. Naszym celem jest zebranie jak najlepszych praktyk dotyczących wykorzystania nowoczesnych i efektywnych metod stosowanych w procesie nauczania, funkcjonujących z powodzeniem w krajach uczestniczących w projekcie. Dzięki zawiązanemu partnerstwu VELE (International Partnership for Vocational Entertainment Learning Environment) mamy szansę w międzynarodowym gronie wymieniać się doświadczeniami w zakresie stosowania różnego rodzaju innowacyjnych narzędzi w edukacji. Jesteśmy zainteresowani zagadnieniami związanymi z wykorzystywaniem nowoczesnych technologii multimedialnych i ICT oraz użyciem technologii mobilnych (ang. m-learning), technologii gier i symulacji w procesie nauczania. Mamy szansę na podpatrzenie pewnych rozwiązań i zapoznanie się z praktycznym wykorzystaniem tych narzędzi w procesie nauczania.

Prace badawczo-rozwojowe podjęte w ramach projektu są skierowane do młodej generacji osób (tzw. digital generation), a także do wysoko wykwalifikowanych specjalistów, którzy zdobywali wiedzę przed dobą Internetu, określanych jako pre-digital generation, na których rynek pracy wymusza zdobywanie e-umiejętności i podążanie za postępem technologicznym.

Środowiska kształcenia przez rozrywkę

Konrad Waszkiewicz, koordynator projektu:

Z naszymi partnerami współpracowaliśmy wcześniej podczas realizacji innych projektów. Współpraca układa się więc bardzo pomyślnie. Do udziału w tym przedsięwzięciu zaprosiliśmy zarówno szkołę wyższą, mającą bogate doświadczenie we wdrażaniu nowoczesnych technologii do procesu nauczania, jak również partnerów biznesowych, którzy na co dzień zajmują się e-learningiem i tworzeniem oprogramowania. Takie partnerstwo stwarzało szansę na dobrą i owocną współpracę.

Rezultatem projektu będą raporty podsumowujące badania i analizy przeprowadzone w trakcie trwania przedsięwzięcia, których celem jest przedstawienie stanu współczesnej wiedzy na temat zastosowania najnowszych technologii w kształceniu zawodowym. Ponadto pracujemy nad stworzeniem pięciu dwudziestostronicowych e-booków omawiających zagadnienia związane z tematyką projektu, które zostaną wydane w języku angielskim.

Świadomość niepełnosprawności – nowe wyzwanie

Ciekawymi działaniami może pochwalić się Biuro ds. Osób Niepełnosprawnych Uniwersytetu Jagiellońskiego. Projekt zatytułowany „Świadomość niepełnosprawności – nowe wyzwanie dla pracowników – DARE” rozpoczął się w 2007 roku, a kolejny – DARE II stanowi jego kontynuację i jest obecnie w trakcie realizacji.

Celem przedsięwzięcia było podniesienie kwalifikacji zawodowych nauczycieli akademickich w zakresie świadomości niepełnosprawności i funkcjonowania osób niepełnosprawnych w społeczeństwie wiedzy. W pierwszym projekcie program objął nauczycieli akademickich oraz pracowników administracji zatrudnionych na uczelni. Drugi – poza kadrami akademicką – skierowany był także do menedżerów małych i średnich przedsiębiorstw.

Ireneusz Białek, koordynator projektu:

Pomysł na projekt zrodził się w mojej głowie. Od wielu lat nasze Biuro, które stanowi jedną z pierwszych tego typu komórek specjalistycznych działających na polskich uczelniach wyższych, zbiera cenne doświadczenia związane z uczestnictwem w różnorodnych projektach międzynarodowych. Staramy się pomóc studentom niepełnosprawnym w pełni wykorzystać istniejące możliwości edukacyjne w jak najszerszym uczestnictwie w procesie kształcenia. Zadania te realizujemy na różne sposoby.

Ponad 10 lat temu nie mieliśmy takich możliwości, którymi możemy pochwalić się obecnie. Dzięki uczestnictwu m.in. w mniejszych projektach mobilności, realizowanych w ramach programu Leonardo da Vinci, nauczyliśmy się bardzo dużo. Wówczas chłoniliśmy wiedzę podczas licznych wizyt w różnych ośrodkach i instytucjach zagranicznych oraz bezpośrednio podczas pracy ze studentami. Do większych projektów nie byliśmy wtedy przygotowani. Jednak wraz ze wzrostem naszej wiedzy i umiejętności pochodzących z krajowych i zagranicznych doświadczeń doszliśmy do wniosku, że ze studentami niepełnosprawnymi możemy zrobić naprawdę bardzo wiele.

Upewniliśmy się także, że wdrożenie innowacyjnych rozwiązań i wyposażenie studentów niepełnosprawnych nawet w najbardziej nowoczesne pomoce technologiczne nie będzie zdawało egzaminu w momencie, gdy mamy do czynienia ze zbyt niską świadomością niepełnosprawności zarówno u kadry akademickiej, jak i administracyjnej uczelni, a także wśród osób zatrudniających osoby niepełnosprawne. Przywołując najnowszą wiedzę z Zachodu i świadcząc usługi specjalistyczne dla studentów na bardzo wysokim poziomie, postanowiliśmy stworzyć projekt, którego celem będzie zwiększenie świadomości o niepełnosprawności: wynikających z niej

dla pracowników – DARE

konsekwencji i ograniczeń, ale też sposobów ich kompensacji. Bez takiej wiedzy nawet najbardziej zaawansowane wsparcie technologiczne nie ma większego sensu. Brak współpracy kadry akademickiej, administracyjnej, a także niska świadomość wśród pracodawców, odbierają osobom niepełnosprawnym szansę na dobrą edukację i dobrą pracę. A tak przecież nie musi być. Te wszystkie wnioski zbliżyły nas do idei stworzenia programu szkolenia, które zmieniłoby stereotypy i utarte schematy myślenia związane z niepełnosprawnością.

Partnerami podczas realizacji projektu DARE były: Euroinform Ltd. z Bułgarii, Fepamic z Hiszpanii, włoski Uniwersytet w Padwie oraz Uniwersytet w Cambridge z Wielkiej Brytanii, zastąpiony później przez brytyjską firmę szkoleniową Learning-Difference z Newcastle, oferującą na rynku brytyjskim szkolenia typu *disability awareness*.

Ireneusz Biątek, koordynator projektu:

Owoce tego projektu są dwa programy szkoleniowe: akademicki oraz skierowany do administracji publicznej. Niezwykle cenny okazał się też багаż doświadczeń, który zaowocował kontynuacją naszych działań w następnym przedsięwzięciu. To nowoczesne, interaktywne i niezwykle plastyczne w sposobie realizacji szkolenie składa się z ciekawych materiałów multimedialnych: zawiera filmy opierające się na bardzo konkretnych sytuacjach edukacyjnych i bazuje na nowoczesnych technikach uczenia. W fazie jego testowania okazało się, że jest trafionym pomysłem i dobrym rozwiązaniem, którym możemy się śmiało pochwalić.

Projekt DARE II rozpoczął się tuż po zakończeniu pierwszego projektu DARE. Kolejna edycja pozwoliła pomysłodawcom przedsięwzięcia na uaktualnienie programu szkoleniowego przeznaczonego dla nauczycieli akademickich oraz skoncentrowanie się na szkoleniach tworzonych z myślą o menedżerach małych i średnich przedsiębiorstwach. W jego przebieg zaangażowani zostali: Cyprus Adult Education Association, University of Iceland oraz Learning-Difference Ltd. z Wielkiej Brytanii.

Praktyki zagraniczne podwyższające jakość kształcenia w opiece zdrowotnej oraz pielęgnacji chorych

Projekt Pomorskiej Akademii Medycznej w Szczecinie pt. „Praktyki zagraniczne podwyższające jakość kształcenia w opiece zdrowotnej oraz pielęgnacji chorych” rozpoczął się w 2008 roku. Zakładał nawiązanie współpracy uczelni z zagraniczną placówką medyczną oraz stworzenie absolwentom studiów pierwszego stopnia kierunku pielęgniarstwo możliwości wyjazdu na staże organizowane w Niemczech.

Bożena Mroczek, koordynator projektu:

Wszystko zaczęło się w momencie, kiedy dowiedzieliśmy się, że Dyrekcja Medigreif Kreiskrankenhaus Burg GmbH w Niemczech wystąpiła z propozycją nawiązania współpracy z Pomorską Akademią Medyczną. Wówczas sprawy potoczyły się błyskawicznie. Kiedy na najwyższym szczeblu uczelni podjęto decyzję o nawiązaniu wzajemnej współpracy, nasze działania skoncentrowały się na znalezieniu takiego programu, który umożliwiłby nam organizację wspólnego przedsięwzięcia. Tak trafiliśmy na program Leonardo da Vinci, który idealnie odpowiadał potrzebom naszej uczelni i niemieckim partnerom.

Rozpoczęła się intensywna praca nad projektem. Z początku zaczynaliśmy skromnie, jednakże w miarę upływu czasu rozszerzyliśmy go, by stworzyć możliwość wyjazdu dla większej liczby uczestników żywo zainteresowanych wzięciem udziału w zagranicznym stażu.

Kandydatami, spośród których odbyła się rekrutacja i przyszłymi uczestnikami projektu byli absolwenci Wydziału Nauk o Zdrowiu kierunku pielęgniarstwo studiów stacjonarnych pierwszego stopnia.

Bożena Mroczek, koordynator projektu:

Wiedzieliśmy, że program Leonardo da Vinci stwarza możliwości zorganizowania staży dla absolwentów, a oni sami często pytają o taką możliwość. Zdawaliśmy sobie sprawę z korzyści związanych z jego realizacją.

Już po akcesji Polski do Unii Europejskiej i późniejszym wejściu naszego kraju do strefy Schengen Niemcy zaczęli coraz częściej przyjeżdżać do Szczecina. Zaobserwowaliśmy, że liczba pacjentów niemieckojęzycznych, zwłaszcza na oddziale kardiologii czy chirurgii, zwiększyła się dość wyraźnie. Choć spora część osób mających kontakt z pacjentem mówi po angielsku, mało kto posługuje się językiem niemieckim. Chcąc bardziej intensywnie rozwijać współpracę w obszarze transgranicznym, postanowiliśmy odważyć się na realizację projektu

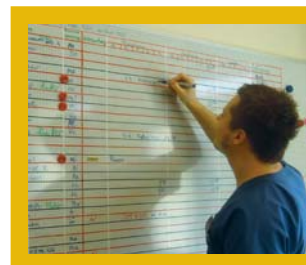
i wraz z zachodnim parterem zapoznać naszych absolwentów z praktycznym sprawowaniem opieki pielęgniarskiej, zgodnie teorią pielęgniarstwa transkulturowego.

Po spełnieniu określonych przez wnioskodawców kryteriów osoby zakwalifikowane do odbycia zagranicznych staży uczestniczyły w specjalnie przygotowanym dla wyjeżdżających kursie języka niemieckiego, a także odbyły szkolenie z zakresu pielęgniarstwa transkulturowego. Podstawą kwalifikacji uczestników była m.in. znajomość języka niemieckiego co najmniej na poziomie podstawowym.

Początkowo uczestników było ośmioro, z czasem jednak chętnych przybywało, toteż zdecydowano o przedłużeniu projektu i złożeniu wniosku w kolejnym konkursie. Młode osoby pod profesjonalną opieką mentorów niemieckich rozpoczęły staże na oddziale pediatrycznym i geriatryczno-rehabilitacyjnym.

Bożena Mrczek, koordynator projektu:

Pracowaliśmy nad stworzeniem dla naszych absolwentów szansy zdobycia doświadczenia zawodowego z wykorzystaniem teorii pielęgniarstwa transkulturowego. Istotne było także zwiększenie mobilności osób biorących udział w pierwszym etapie kształcenia zawodowego naszej Akademii. Staż umożliwił naszym absolwentom doskonalenie kompetencji uznawanych w krajach unijnych, a dodatkowo stworzył szansę na polepszenie ich umiejętności językowych. Rzeczywistym stało się także przełamanie barier mentalnych i pogłębienie wiedzy o kraju sąsiedzkim. I tylko dzięki całkowitemu sfinansowaniu stażu ze środków Unii Europejskiej mógł on dojść do skutku.

Współpraca uczelni z Medigreif Kreiskrankenhaus Burg GmbH w Niemczech przynosi wymierne korzyści obu stronom. Nasi stażyści zostali włączeni do zespołu personelu tej placówki i otrzymali wsparcie osób, które są odpowiedzialne za przebieg procesu adaptacji stażysty. Aktywne wejście tych młodych osób do prac zespołu terapeutycznego wzbogaca ich, otwierając na nowe metody pracy z pacjentem. Uczą się nie tylko podczas odbywających się wspólnych posiedzeń zespołu, na których omawia się istniejące możliwości rozwiązania problemów zdrowotnych pacjentów, ale także w bezpośrednim kontakcie z nimi.

Także korzyści dla samej uczelni są ogromne. Nawiązaliśmy ciekawą współpracę. Nasza uczelnia posiada już olbrzymią rangę w kraju i za granicą, a realizacja projektu dodatkowo świadczy o jej otwarciu na innych partnerów funkcjonujących poza granicami Polski. Staramy się w pełni profesjonalnie przygotować naszych absolwentów kierunku pielęgniarstwa do pracy także w innych krajach Unii Europejskiej. Korzyścią z tej współpracy jest także wymiana myśli naukowej. Uczestnicy strony polskiej biorą aktywny udział w sympozjach i w konferencjach organizowanych przez stronę niemiecką. Funkcjonuje to także w drugą stronę.

Po zakończeniu stażu każdy z uczestników otrzymuje Europass Mobilność. Oczywiście nasza uczelnia przygotowuje do zawodu pielęgniarza zgodnie z dyrektywami unijnymi i kwalifikacje naszych absolwentów są porównywalne z tymi, które uzyskują absolwenci w innych krajach UE, jednak wyjazd za granicę bardzo wzbogaca ich doświadczenie zawodowe.

Katarzyna Michałowska, uczestniczka projektu:

Podczas odbywania stażu w niemieckim szpitalu w Burg miałyśmy okazję rozwinąć zarówno umiejętności językowe, jak i zapoznać się z inną niż w Polsce organizacją pracy. Udział w ćwiczeniach organizowanych dla niemieckich studentów pozwolił nam na poznanie innych technik pracy, podobnie jak pokaz nowoczesnych sprzętów medycznych. Pobyt na wymianie w Burg to nie tylko doskonalenie zawodowe, to także poznanie innej kultury, innych obyczajów, co jest bardzo przydatne osobom chcącym rozwijać się w pielęgniarstwie wielokulturowym czy pielęgniarstwie europejskim.

Rozwiązania e-learning jako narzędzie transferu wiedzy i podnoszenia umiejętności zawodowych w sektorze ochrony i zarządzania dziedzictwem archeologicznym

W 2007 roku Instytut Prahistorii w Poznaniu Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza rozpoczął realizację projektu pt. „Rozwiązania e-learning jako narzędzie transferu wiedzy i podnoszenia umiejętności zawodowych w sektorze ochrony i zarządzania dziedzictwem archeologicznym”.

Projekt dotyczył transferu innowacji oraz wymiany wiedzy i doświadczeń na temat rozwiązań praktykowanych w sektorze ochrony i zarządzania dziedzictwem archeologicznym w Europie. Przedsięwzięcie to miało na celu wypracowanie efektywnych programów szkoleniowych, jak również nawiązanie długoterminowej współpracy pomiędzy instytucjami z kilku krajów biorących udział w projekcie.

Arkadiusz Marciniak, koordynator projektu:

Idea zrealizowania takiego przedsięwzięcia zrodziła się z kilku przyczyn. Jedną z nich była chęć zblżenia do siebie instytucji i osób pracujących nad zagadnieniami związanymi z dziedzictwem archeologicznym i jego ochroną. W Polsce wiele z osób aktywnych zawodowo i pracujących w tym sektorze nie miało możliwości, by zapoznać się z metodami pracy i wykorzystaniem e-learningu. Opracowaliśmy zatem projekt, który przekłada tradycyjnie opracowane treści z zakresu dziedzictwa archeologicznego na postać elektroniczną, e-learning. Nie było to łatwe zadanie, bowiem czekał nas wybór odpowiedniego tematycznie materiału, z tak przecież zróżnicowanych i obszernych treści, a także wypracowanie jak najlepszej metody ich przekazania. To się jednak w stu procentach udało.

Projekt przewidywał stworzenie szkolenia i wypracowanie piętnastu modułów e-learningowych. Zostały one podzielone na pięć bloków tematycznych i objęły wybrane zagadnienia z zakresu ochrony i zarządzania dziedzictwem archeologicznym. Wykonane kursy stały się ciekawym zbiorem wiedzy dostępnym zarówno on-line, jak i na płytach CD-ROM.

Arkadiusz Marciniak, koordynator projektu:

Na pierwszym spotkaniu podzieliliśmy się wraz z partnerami pracą nad opracowaniem modułów. Uzgodniliśmy, że całość szkolenia będziemy pisać w wersji angielskiej, co ułatwi nam wzajemną komunikację. Przez dziewięć kolejnych miesięcy trwały przygotowania materiału, który jest ►

naszym zdaniem najbardziej wartościowym wkładem do tworzonego przez nas szkolenia. Po jego zebraniu skoncentrowaliśmy się na opracowaniu przejrzystych modułów e-learningowych. Obszar opisywanych zagadnień dotyczył rozwoju i zarządzania systemami informacyjnymi służącymi do dokumentowania dostępnych zasobów archiwalnych, a także procedur podejmowania decyzji, ram prawnych ochrony oraz zarządzania dziedzictwem archeologicznym. Współpraca koncentrowała się również na przybliżeniu i zebraniu zagadnień związanych z rozwojem i zastosowaniem najnowszych metod gromadzenia informacji kartograficznych, zarządzaniem zachowanym dziedzictwem archeologicznym oraz z omówieniem międzynarodowych regulacji prawnych w tym zakresie. Istotnym, choć nie ostatnim z wymienianych obszarów prac, były kwestie dotyczące sposobu prezentacji zasobów archeologicznych opinii publicznej.

Partnerami zaproszonymi do udziału w realizacji przedsięwzięcia byli: Universiteit van Amsterdam, Amsterdams Archeologisch Centrum z Holandii, Institutionen för arkeologi, Göteborgs universitet ze Szwecji, Latvijas Universitāte, Vēstures un filozofijas fakultāte z Łotwy, English Heritage z Wielkiej Brytanii, Institut für Prähistorische Archäologie Martin-Luther-Universität Halle-Wittenberg z Niemiec.

Arkadiusz Marciniak, koordynator projektu:

Klucz w doborze partnerów pracujących przy tworzeniu szkolenia był geograficzny. Niektórych znałem bardzo dobrze, część z nich była dla mnie zupełnie nowa. Zależało nam, aby wyjść z naszym partnerstwem poza środowisko akademickie i to się także udało. Wszyscy z nas bardzo pozytywnie oceniają uczestnictwo w tym przedsięwzięciu. Żyjemy w Europie, która wymaga od nas ciągłego doskonalenia się. Mając świadomość, jak istotną kwestią w naszych czasach jest kształcenie ustawiczne, nie mieliśmy wątpliwości co do sensu realizacji projektu w ramach programu Leonardo da Vinci.

Już po zakończeniu projektu potwierdziło się, jak bardzo trafiona była to inicjatywa. Materiałami szkoleniowymi, które powstały w jego wyniku, zainteresowały się różne instytucje nie tylko z Europy, ale nawet ze Sri Lanki (!). Korzysta z nich w tej chwili Uniwersytet w Lejdzie (Holandia). W najbliższym czasie treści szkoleniowe zostaną przetłumaczone na język hiszpański, co oznacza znaczne poszerzenie grona potencjalnych odbiorców. Koordynator projektu jest zapraszany do wygłoszenia referatów poświęconych aplikacji e-learningu na konferencjach archeologicznych, zaś książka „E-learning archaeology” będąca jednym z efektów projektu została przedstawiona na dorocznej konferencji Society for American Archaeology w St. Louis, która zgromadziła ponad trzy tysiące osób. Duże zainteresowanie, jakie tam wzbudziła, sprawiło, że jest ona obecnie rozprowadzana na rynku amerykańskim. Okazuje się, że nawet zakończony projekt może odnosić sukcesy oraz być inspiracją dla nowych pomysłów, inicjatyw dydaktycznych i badawczych.

Arkadiusz Marciniak
koordynator projektu

Projekty opisane w broszurze

Projekty PLM

(staże dla pracowników, absolwentów i osób poszukujących pracy)

Beneficjent Akademia Ekonomiczna im. Karola Adamickiego w Katowicach

Nr projektu PL/07/LLP-LdV/PLM/140224

Absolwenci na międzynarodowym rynku pracy III

Budżet 127 842 euro, 20 uczestników

Institucje partnerskie Adecco Recruitment Solutions, Irlandia; Aquarius Properties, Irlandia; Export Edge Training, Irlandia; BAUMS Steuerberatungsgesellschaft mbH, Niemcy; Deloitte & Touche GmbH, Niemcy; Tarmac Deutschland GmbH, Niemcy; BECI, Brussels Enterprises Commerce and Industry, Belgia; C.H. Robinson Belgium BVBA, Belgia; Euroshareholders, Belgia; LMS International, Belgia; Tyco Electronics Raychem N.V. – Elo TouchSystems, Belgia; SLASK S.L., Hiszpania; Studio-Solution.com Ltd., Wielka Brytania; The Promotions Company (Europe) Ltd., Wielka Brytania

Beneficjent Pomorska Akademia Medyczna w Szczecinie

Nr projektu PL/08/LLP-LdV/PLM/140271

Praktyki zagraniczne podwyższające jakość kształcenia w opiece zdrowotnej oraz pielęgnacji chorych

Budżet 17 382 euro, 8 uczestników

Institucja partnerska Medigreif Kreiskrankenhaus Burg GmbH, Niemcy

Projekty VETPRO

(wymiany doświadczeń dla osób odpowiedzialnych za szkolenie zawodowe lub rozwój zasobów ludzkich)

Beneficjent Uniwersytet Rolniczy im. Hugona Kottłaja w Krakowie

Nr projektu PL/07/LLP-LdV/VETPRO/140487

Nowoczesne kształcenie akademickie w zakresie gospodarki wodno-ściekowej na obszarach wiejskich

Budżet 22 220 euro, 30 uczestników

Institucja partnerska Thüringer Ministerium für Landwirtschaft, Naturschutz und Umwelt, Niemcy

Projekt partnerski

Beneficjent Wyższa Szkoła Biznesu – National Louis University

Numer projektu 2008-1-PL1-LE004-00820 1

VELE – Międzynarodowe partnerstwo na rzecz rozwoju środowiska kształcenia przez rozrywkę

Budżet 20 000 euro

Institucje partnerskie University of Teesside, Wielka Brytania; MyKnowledgeMap Ltd., Wielka Brytania; Fiber Optic Valley, Szwecja; Stowarzyszenie Klaster Multimediów i Systemów Informatycznych, Polska

Projekty transferu innowacji

Beneficjent Akademia Ekonomiczna im. Karola Adameckiego w Katowicach

Numer projektu 8-1-PL1-LEO05-02082

Dyskryminacja płci na rynku pracy

Całkowity budżet projektu / dofinansowanie 390 642 euro / 289 072 euro

Institucje partnerskie Alvit – Innovation and Education Ltd., Czechy; Wisamar GbR, Niemcy; Associazione SEND, Włochy; GIPFAR, Francja; Associazione NET, Włochy

Beneficjent Uniwersytet Jagielloński

Numer projektu PL/07/LLP-LdV/TOI/140005

Świadomość niepełnosprawności – nowe wyzwanie dla pracowników DARE i DARE II

Całkowity budżet projektu / dofinansowanie 400 000 euro / 300 000 euro

Institucje partnerskie Euroinform Ltd., Bułgaria; Fepamic, Hiszpania; Uniwersytet w Padwie, Włochy; Uniwersytet w Cambridge, Wielka Brytania; Learning-Difference, Wielka Brytania

Beneficjent Uniwersytet im. Adama Mickiewicza, Instytut Prahistorii w Poznaniu

Numer projektu PL/07/LLP-LdV/TOI/140017

Rozwiązania e-learning jako narzędzie transferu wiedzy i podnoszenia umiejętności zawodowych w sektorze ochrony i zarządzania dziedzictwem archeologicznym

Całkowity budżet projektu / dofinansowanie 399 071 euro / 299 303 euro

Institucje partnerskie Amsterdams Archeologisch Centrum, Universiteit van Amsterdam, Holandia; Institutionen för arkeologi, Göteborgs universitet, Szwecja; Latvijas Universitāte, Vēstures un filozofijas fakultāte, Łotwa; English Heritage, Wielka Brytania; Institut für Prähistorische Archäologie Martin-Luther-Universität Halle-Wittenberg, Niemcy

Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji

ul. Mokotowska 43
00-511 Warszawa

www.frse.org.pl
www.leonardo.org.pl

Tekst Klaudyna Sznajder

Redakcja Anna Kowalczyk, Weronika Walasek

Projekt, opracowanie graficzne, skład Assi Kootstra (euforia design s.c.)

Zdjęcie na okładce Natalia Kootstra (euforia design s.c.)

W publikacji wykorzystano zdjęcia autorstwa Klaudyny Sznajder oraz zdjęcia przekazane przez beneficjentów

Druk TOP DRUK, Ryszard Zelkowski

Publikacja sfinansowana ze środków Komisji Europejskiej w ramach programu „Uczenie się przez całe życie” – Leonardo da Vinci. Publikacja odzwierciedla jedynie stanowisko autora. Komisja Europejska nie ponosi odpowiedzialności za umieszczoną w niej zawartość merytoryczną oraz za sposób wykorzystania zawartych w niej informacji.

ISBN 978-83-60058-93-0

Publikacja bezpłatna

Vocational Education and Training

Beroepsonderwijs- en opleidingen

Kutseharidus ja -koolitus

Profesinis mokymas

Berufliche Aus- und Weiterbildung

Kształcenie i szkolenie zawodowe

L'enseignement et la formation professionnels

Професионалното образование и обучение

Odborného vzdělávání a přípravy

Erhvervsuddannelse

επαίδευση και κατάρτιση

Educación y Formación Profesionales

Ammatillinen koulutus

L'istruzione e la formazione professionali

Szakképzés

Profesionālā izglītība un apmācības

Ensino e a Formação Profissionais

Educația și formarea profesională

tout au long de la vie / Обучение през целия живот / Učenje się przez całe życie / Lifelong Learning / celoživotního učení / acción en el ámbito del aprendizaje permanente / Elukes
je / Invățare pe toată durata vieții / livslångt lärande / Een leven lang leren / Aprendizagem ao Longo da Vida / lebenslanges Lernen / βίου μάθησης / Tagħlim Tul il-Hajja /
nte / Vseživljenjsko učenje / Invățare pe toată durata vieții / livslångt lärande / Een leven lang leren / Foghlaim ar feadh an tSaoil / Aprendizagem ao Longo da Vida / lebenslanges Lernen / βίου μάθησης / Tagħlim Tul il-Hajja / Unikaisen oppimisen toimintajärjestelmä /
mosti visā gyvenimā / Education et formation tout au long de la vie / Обучение през целия живот / Učenje się przez całe życie / Lifelong Learning / celoživotního učení / acción en el ámbito del aprendizaje permanente / Elukestva oppo / Az egész életen át tartó tanulás / celoživot

Poklicno izobraževanje in usposabljanje